आत्मनाचदेहेनाप्युपस्पृशंति ॥ १७ ॥१८॥ लब्धंजन्मयैस्तैःपुरुषैः सात्विकादिस्वकृतेनकर्मणा दिव्यादिगतयआत्मनोविधीयंतेसाध्यंते हिय स्मात् सर्वाएवगतयःकर्मानुसारेणसर्वेषांभवंति यस्यवर्णस्ययद्विधानंमोक्षप्रकारः संन्यासवनस्थत्वादितदनतिक्रमेणास्मिन्नेववर्षे नृणामपवर्गश्च भवति एतच्चकर्मादिबहुसाधनसंभवाभिप्रायेणोक्तम् नत्वन्यत्रापवर्गाभावेनतदुपर्यपिबादरायणसंभवादिति देवानामपिमोक्षस्यसूचितत्वात् ॥ १९ ॥ अपवर्गस्वरूपमाह योऽसाविति अनात्म्येआत्मनिभवमात्म्यंरागादितद्रहिते अनिरुक्तेवाचामगोचरे अनिलयने अनाधारेअनन्यनि

एतासामपोभारत्यःप्रजानामभिरेवपुनंतीनामात्मनाचोपस्पृशंति ॥ १७॥ चंद्रवशाताम्रपर्णीअवटोदाकृत मालावैहायसीकावेरीवेणीपयस्विनीशर्करावर्तातुंगभद्राकृष्णावेण्याभीमरथीगोदावरीनिर्विंध्यापयोष्णी तापीरेवासुरसानर्मदाचर्मण्वतीसिंधुः अंधःशोणश्चनदौमहानदीवेदस्मृतीऋषिकुल्यात्रिसामाकौशिकी मंदाकिनीयमुनासरस्वतीदृषद्वतीगोमतीसरयूरोधस्वतीसप्तवतीसुषोमाशतद्रूश्चंद्रभागामरुद्वृद्धावितस्ताअ सिक्नीविश्वेतिमहानद्यः॥ १८॥ अस्मिन्नेववर्षेपुरुषैर्लब्धजन्मभिःशुक्ललोहितकृष्णवर्णेनस्वारब्धेनकर्मणा दिव्यमानुषनारकगतयोबह्व्यआत्मनआनुपूर्व्येणसर्वाह्येवसर्वेषांविधीयंतेयथावर्णविधानमपवर्गश्चापि भवति ॥ १९॥ योऽसौभगवतिसर्वभूतात्मन्यनात्म्येऽनिरुक्तेऽनिलयनेपरमात्मनिवासुदेवेऽनन्यनिमित्तभ क्तियोगलक्षणोनानागतिनिमित्ताऽविद्याग्रंथिरंधनद्वारेणयदाहिमहापुरुषपुरुषप्रसंगः ॥ २० ॥ एतदेवहिदे वागायंतिअहोअमीषांकिमकारिशोभनंप्रसन्नएषांस्विदुतस्वयंहरिः ॥ यैर्जन्मलब्धंनृषुभारताजिरेमुकुंद सेवौपयिकंस्पृहाहिनः ॥ २१ ॥

मित्तोऽहैतुकोभक्तियोगएवलक्षणंस्वरूपंयस्य कथंभवति नानागतीनांनिमित्तंयोऽ विद्याग्रंथिः तस्यरंधनंछेदनंतद्द्वारेणमहापुरुषपुरुषाविष्णुभक्तास्तैःप्रकृष्टः संयोगोयदाभवतितदा ॥ २० ॥ एतदेवमानुष्यमेवसर्वपुरुषार्थसाध नंगायंति अमीषामेभिः उतस्वित् अथवास्वयमेवसाधनंविनैवहरिरेषांप्रसन्नोऽभूत् एवंभूतस्यपुण्यस्यदुष्करत्वात् भारताजिरे भारतांगणे नःकेव लंस्पृहैवयत्रतन्मुकुंदसेवोपयोगिनृषुजन्मयैर्लब्धम् ॥ २१ ॥